

RAJA KOGUDUS

Rajaküla (ven Ражоши) asub Jõgeva maakonnas Kasepää vallas. Rajaküla fedossejevlaste kogudus on asutatud 1860. aastal.

Esimene puitpalvela ehitati 1879. aastal ümber elumajast. 1902. aastal algas pühakoja ümberehitus. Selle eestvedajaks ja suureks annetajaks oli kuulsa ikoonimaali koolkonna rajaja Tšernigovi kubermangus sündinud Gavriil Jefimovotš Frolov (1854-1930). 1880. aastate lõpus tuli Frolov koos vennaga Rajakülla Tiheda küla elaniku, jõuka vanausulise J. Sofronovi kutsel. 1905. aastal, pärast usuvabaduse seaduse vastuvõtmist, otsustasid Rajaküla elanikud anda palvemajale kiriku välimus. Kõik kiriku ehitamise, kaunistamise ja sisseseadmisega seotu võttis enda kanda G. Frolov. Pühakoja ehitus lõppes 1910. aastal, selle kaunistamine maalingutega aga alles 1920. aastatel. Mitu ikooni maalis Frolovi õpilane Pimen Maksimovitš Sofronov. Mitmetasemelist ikonostaasi kaunistasid G. Frolovi ja tema õpilaste maalitud ikoonid, millel oli kujutatud ligi 200 Vana Testamendi stseeni, nendega olid orgaaniliselt ühendatud 15 iidset Novgorodi meistrite ja 6 vanapoomori ikooni. Järve kaldal asuvat viie torniga kirikut peeti õigustatult Eesti kauneimaks. G. Frolovi teened ei piirdu pühakoja rajamise ja kaunistamisega. Mitu Rajaküla elanike põlvkonda õppisid tema juures kuulsat kirikulaulu. Tema initsiatiivil hakati vanausuliste lastele õpetama koolis kirikuslaavi keelt. Ent suurimaks Rajaküla vanausuliste kogukonna saavutuseks peetakse siiski ikoonimaali koolkonna rajamist, mida juhtis G. Frolov. Tema õpilaste seas on mitmeid kuulsaid nimesid: P. Sofronov, F. Mõznikov, D. Poljakov, N. Gluhhov. Rajakülas käisid palverännakutel Baltikumi kuulsad vanausulised. Siin on korduvalt käinud I. Zavoloko, kes kirjutas üles G. Frolovi, T. Berezini ja K. Gluhhovi esitatud vaimulikke värse. Askeetlikku elu elanud Frolovil perekonda ei olnud, kuid tema majas elas alati mitu inimest, kes olid pühendanud end Jumalale. Paul Ariste, kes käis Rajakülas teadusekspeditsioonil, on teatanud viiest mehest ja kahest naisest, kes elasid ikoonimaalija G. Frolovi majas. Frolovi autoriteet ja kuulsus olid niivõrd suured, et tema matustele, mis toimusid 1930. aasta 2. oktoobril, kogunes ligi kaks ja pool tuhat inimest.

1928. aastal toimunud V vanausuliste kongressil esindasid Raja kogudust P. Sofronov ja J. Kekišev. Kogudus oli ka Eesti Vanausuliste Koguduste Liidu liige. Pärast G. Frolovi surma olid kirikuõpetajateks D. Gluhhov, T. Berezin ja aastast 1939 Akinf Fjodorovitš Pissarev.

Teise maailmasõja ajal (1944. a 30. augustil) langes Rajaküla palvemaja tuleroaks, kuid säilis unikaalne raamatukogu, mis asutati juba 1718. aastal ning sisaldas üle 200 raamatu. Külaelanikel õnnestus päästa ka osa ikoonidest.

10. augustil 1945. a registreeriti kogudus vastavalt uutele reeglitele. 1946. aastal oli koguduses 444 liiget; sellesse kuulusid Raja, Kükita ja Tiheda külade elanikud. Usklikud kasutasid väikest puidust palvemaja, mis oli ehitatud aastal 1903, varem kasutati seda palvelana talviti. Kirikuõpetaja kohustusi täitis endiselt A. Pissarev. Pärast tema surma valiti õpetajaks Paramon Timofejevitiš Annikov, kes pidas jumalateenistusi aastatel 1946-1957. 1957. aasta juunis sai kirikuõpetajaks Akim Georgijevitiš Malõšev, kes pidas seda

ametit 1975. aastani. Koguduse esimeesteks on olnud Guri Mihhailovitš Ventšikov, Jefim Jegupovitš Kekišev, Anani Maksimovitš Krivonogov, Zosima Sampsonovitš Jotkin ja Ossip Sampsonovitš Jotkin.

1990. aastal taastati pühakoja 50-meetri kõrgune kellatorn, alates 2003.-2004. aastatel on remonditud talvepalvelat ja taastatud sõjatules hävinud palvemaja vundament.

Z. Jotkin oli aastatel 1995-1998 Eesti Vanausuliste Liidu esimees. Pärast 2004. aastal toimunud ümberregistreerimist Raja kogudus Liitu ei kuulu.

Praegusel ajal on koguduse esimees Ivan Ivanovitš Lunin, kirikuõpetaja kohustusi täidab Fevronija Maksimovna Filippova.

©Starover.eu